

Maahanmuuttotoimijoiden verkoston uudistaminen

6735/00.02.05.03/2024

Kaupunginhallitus 19.02.2024 § 41

Valmistelija: apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell, puh. 020 615 9333, tuukka.forsell(at)kouvola.fi

Kouvolassa on maahanmuuttotoimijoilta noussut esiin tarve uudistaa yhteistyön rakenteita. Tämän vuoksi on valmisteltu uusi maahanmuuttotoimijoiden verkostomalli. Uusi verkostomalli luo maahanmuuttajatoimijoille, joita ovat muun muassa järjestöt, oppilaitokset, valtion viranomaiset, hyvinvointialue ja kaupungin eri palvelut, väylän toimia ekosysteemissä ja siten mahdollisuuden kehittää yhteistyössä tehokkaita, oikea-aikaisia palveluita. Näin pyritään nopeuttamaan ja vahvistamaan maahan muuttaneen kotoutumista ja väyliä työelämään. Verkostouudistuksella lakkautetaan maahanmuuttoasioiden neuvosto ja perustetaan maahanmuuton yhteistyöryhmä sekä sen alla teematyöryhmät.

Verkostouudistuksen valmistelu ja strategiatausta

Maahanmuuttotyön verkoston uudistamisen tarve on tullut maahanmuuttotoimijoilta järjestetyissä työpajoissa (17.11.22, 12.2.2023 sekä 24.5.2023). Työpajoihin osallistui laajasti maahanmuuttotoimijoita kaupungin eri palveluista, valtion viranomaisista, kolmannelta sektorilta, hyvinvointialueelta, oppilaitoksista sekä maahanmuuttajataustaisia henkilöitä. Työpajoissa todettiin tarve ja luotiin raamit verkoston uudistamiselle. Verkostouudistuksen tarkempi suunnittelu on valmisteltu työpajojen välillä ja niiden jälkeen hyvinvointipäällikön johtamassa työryhmässä, jossa on ollut mukana jäseniä hyvinvointipalveluista, kasvatuksesta ja opetuksesta, Kaakkois-Suomen ELY:stä, monikulttuurikeskus Saagasta, Kymenlaakson opistolta sekä ammattiopisto Edukolta. Verkoston uudistamisen etenemistä on säännöllisesti esitelty maahanmuuttoasioiden neuvostolle, joka on evästännyt valmistelua.

Maahanmuuttotoimijoiden verkoston uudistaminen on kirjattu toimenpiteeksi Kouvolan kaupunginvaltuuston 4.9.2023 hyväksymään **Kaikkien Kouvola – monikulttuurisuustyön kehittämissuunnitelmaan 2023-2025**.

Kouvola - Kaakkois-Suomen keskus – kaupunkistrategia 2023-2032 asemoi Kouvola Kaakkois-Suomen suurimpana kaupunkina sekä logistisesti helposti saavutettavana ja erinomaisten yhteyksien päässä olevana kaupunkina. Strategian kasvukärkinä on lapset ja nuoret sekä yritykset. Kunnan strategisena pitkän ajan tavoitteena on edistää

koulutus- ja työperusteisen maahanmuuton kasvua sekä edistää kansainvälistymistä. Kaupunkistrategian mukaan teemme aktiivisia tekoja kansainvälisen ja kestävän kasvun eteen.

Maahanmuuton verkostoyhteistyön tausta ja nykytila

Kouvolassa toimii maahanmuuttoasioiden neuvosto (kaupunginhallitus 3.12.2012 § 413). Maahanmuuttoasioiden neuvoston tehtävänä on:

1. Seurata Kouvolan lakisääteisen kotouttamisohjelma toteutumista sekä tehdä tarvittavia linjauksia ja käytännön kehittämissuhteita, sekä parantaa tiedon kulkua yli toimialojen
2. Vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä maahanmuuttajaväestön kotoutumisen, koulutuksen, työllistymisen, hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen palvelujen kannalta.
3. Edistää viranomaisten ja maahanmuuttajien sekä heitä edustavien järjestöjen yhteistoimintaa kaupungissa.
4. Tiedottaa käsittelemistään asioista.
5. Valmistella maahanmuuttoasioiden neuvoston seuraavan vuoden toimintasuunnitelma ja talousarvio sekä laatia toimintakertomus.

Maahanmuuttoasioiden neuvoston jäsenet ja varajäsenet (19) on nimetty kaupunginhallituksessa valtuustokaudeksi. Neuvostossa on myös nuorisovaltuuston edustaja.

Maahanmuuttoon liittyviä verkostoja on ollut kaupungin sisäinen maahanmuuttoasioiden osaamistiimi, jossa on ollut mukana kaupungin työntekijöitä eri palveluista sekä myöhemmin Kymsoelta. 2000-luvun alkuvuosina perustettu MYTTY-verkosto kokosi laajasti maahanmuuttotoimijoita kolmannelta sektorilta sekä kaupunginpalveluista. Osaamistiimin sekä MYTTY-verkoston toiminta on hiipunut eikä toimintaa tällä hetkellä ole.

Kotoutumislain kokonaisuudistus

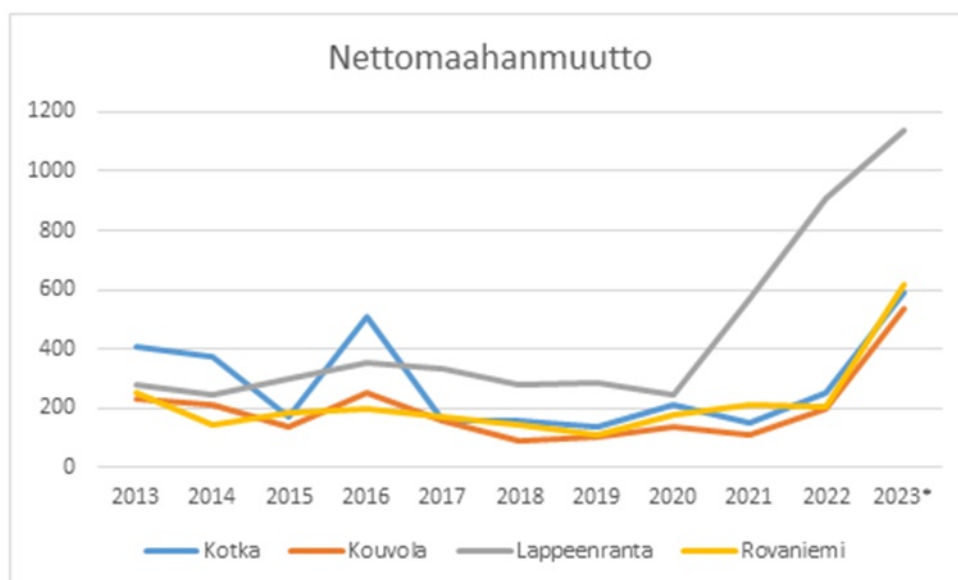
Vuoden 2025 alusta voimaan tuleva kotoutumislain kokonaisuudistus (HE 208/2022) tehostaa kotoutumista ja vahvistaa maahan muuttaneiden osallisuutta yhteiskunnassa. Voimaan tulevassa laissa kunnan on asetettava maahanmuuton ja kotoutumisen edistämisen suunnittelunsa ja toimeenpanonsa kehittämistä sekä hyvien väestösuhteiden edistämistä varten paikallistason monialainen yhteistyöryhmä (HE 208/2022, 48§), jos maahanmuuttajien palvelutarve kunnassa sitä edellyttää. Yhteistyöryhmään voivat osallistua kunnan lisäksi hyvinvointialue, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, muu alueen kunta, poliisi, vastaanotto- tai järjestelykeskus, muu viranomainen, järjestö, yhdistys ja yhteisö, elinkeinoelämän edustaja

sekä kotoutumista edistäviä toimenpiteitä ja palveluja toteuttava palveluntuottaja.

Yhteistyöryhmän on: 1) tuettava paikallistason kotoutumisen edistämisen suunnittelua, kehittämistä ja toimeenpanoa; 2) tuettava kotoutumisen edistämisen yhteensovittamista eri viranomaisten muun suunnittelun kanssa; 3) koordinoitava 2 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettujen henkilöiden vastaanoton toimeenpanoa (pakolainen, kiintiöpakolainen) ; 4) edistettävä yhdenvertaisuutta ja hyviä väestösuhteita paikallistasolla. Yhteistyöryhmällä voi olla muitakin maahanmuuttoon ja kotoutumisen edistämiseen liittyviä tehtäviä.

Maahanmuuttotoimijoiden verkoston uudistamistyöllä vastataan näihin lainsäädännön vaatimuksiin.

Maahanmuuttajien määrän kehitys

Maahanmuuttajien määrä on vuonna 2023 voimakkaasti kasvussa Kouvolaissa sekä verokkikunnissa. Kasvu johtuu osin ukrainalaisten tilapäisistä suojelua saavien siirtymisessä vastaanottokeskuksista kotikuntaan, kansainvälisten opiskelijoiden määrän kasvusta sekä työperäisestä maahanmuutosta.

Maahanmuuttotyötä tehdään ekosysteemissä

Maahanmuuttajien kotoutumisen edistämisen työtä tekee moni toimija. Maahanmuuttajille on tarjolla palveluita kotoutumisen tuen yksikön kautta. Tämän lisäksi maahanmuuttajat ovat muiden kuntalaisten tavoin asiakkaina kunnan kaikissa palveluissa. Maahanmuuttoon liittyy lisäksi kaupungin elinkeinoelämän toimijoita, hankkeita, järjestöjä ja yhteisöjä, hyvinvointialue, oppilaitokset, yksityisiä palveluntuottajia sekä valtion viranomaispalveluita.

Pyrittäessä oikea-aikaisiin, tehokkaisiin palveluihin ja välttämään päällekkäistä toimintaa toimijoiden välisen yhteistyön tulee olla sujuvaa. Näin pystytään luomaan sujuvia palvelupolkuja, jakamaan hyviä käytäntöjä ja vahvistamaan maahanmuuttajien väyliä työhön ja koulutukseen sekä heidän osallisuuttaan yhteiskunnassa. Tämä edellyttää eri toimijoiden hyvin suunniteltua sekä toteutettua verkostoyhteistyön mallia – maahanmuuttajatoimijoiden ekosysteemiä.

Maahanmuuttotoimijoiden verkoston rakenne ja toiminta

Uudessa verkostorakenteessa maahanmuuttoasioiden neuvoston korvaa maahanmuuton yhteistyöryhmä. Yhteistyöryhmän tehtävinä on HE 208/2022 §48 mukaiset tehtävät. Näiden lisäksi yhteistyöryhmä kuulee teemaryhmien esittelyt toiminnasta ja evästä ja antaa tarvittaessa toimeksiantoja teemaryhmille. Yhteistyöryhmän puheenjohtajana toimii hyvinvointipäällikkö ja valmistelevana sihteerinä kansainvälisen työn koordinaattori.

Teemaryhmissä tehdään yhteistyötä saman aihealueen toimijoiden kesken, jaetaan tietoa ja luodaan väyliä yhteistyölle ja yhteiselle kehittämiselle. Teemaryhmistä nostetaan asioita yhteistyöryhmään ja toteutetaan yhteistyöryhmästä saadut toimeksiannot.

Verkoston käytännön toiminnasta vastaa hyvinvointipalvelut, joka pyytää uuden kotoutumislain mukaisesti nimeämiset yhteistyöryhmään. Teemaryhmiin kuuluu maahanmuuttajatoimijoita aihealueittain. Verkostoon pyritään saamaan mukaan myös maahanmuuttajataustaisia osallistujia. Teemaryhmien työskentelyssä tavoitteena on elävä ekosysteemi, jossa joustavan verkostorakenteen kautta tehdään sujuvasti yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Verkosto muokkaa itse toimintatapansa. Koordinointi on hyvinvointipalveluilla ja kansainvälisen työn koordinaattori osallistuu teemaryhmien kokouksiin varmistaen näin yhteistyön jatkuvuuden sekä tiedonkulun

Verkostoon oman työnsä puolesta toimiville ei makseta kokouspalkkiota. Kokemusasiantuntijana toiminnassa mukana oleville maksetaan kokemusasiantuntijapalkkio, joka on 50 euroa.

Hyvinvointipäällikkö Sanna-Riitta Junnonen on asiantuntijana kokouksessa paikalla vastaamassa kysymyksiin.

Lisätietoja: hyvinvointipäällikkö Sanna-Riitta Junnonen, puh. 020 615 7429, sanna-riitta.junnonen(at)kouvola.fi ja kansainvälisen työn koordinaattori Kaisa Spies, puh. 020 615 8530, kaisa.spies(at)kouvola.fi

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää perustaa yllä kuvatun mukaisesti maahanmuuttoverkoston 1.5.2024 alkaen. Hyvinvointipalvelut vastaa verkoston toiminnan käytännön toteutuksesta. Maahanmuuttoasioiden neuvoston toiminta lopetetaan uuden yhteistyöryhmän aloittaessa.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus päätti perustaa yllä kuvatun mukaisesti maahanmuuttoverkoston 1.5.2024 alkaen. Hyvinvointipalvelut vastaa verkoston toiminnan käytännön toteutuksesta ja maahanmuuttoasioiden neuvoston toiminta lopetetaan uuden yhteistyöryhmän aloittaessa.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden hyvinvointipäällikkö Sanna-Riitta Junnoselle. Hän oli asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana.
